

نگرشی بر نقش هویت در ساخت و ساز مسکن بومی و عوامل موثر بر پایداری آن (مطالعه

موردی: گیلان)

دکتر حسن دادرس¹، وحید محمودیان²، فرزانه حقیقت³

دکتر حسن دادرس: 1 - دکترای جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات ایران

HASSANDADRAS@GMAIL.COM

وحید محمودیان²: دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد رشت، ایران

09198174365 Mahmoudiyan.vahid@jmail.com

فرزانه حقیقت³: دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، پیام نور بونین زهرا، ایران

Haghighat_farzane@yahoo.com

چکیده :

مسکن سنتی روستایی در شمال کشور، با ظاهر متفاوت خود اقتباسی ساده از طبیعت و جغرافیای منطقه بوده و پاسخگوی نیازهای اساسی مردمانی است که فعالیتهای اقتصادی و فرهنگ زیستی آنان متفاوت با دیگر نقاط ایران می باشد. مسکن و معماری همواره از عوامل اقلیمی بوده که در مواردی از فرهنگ تبعیت می کرده است. از هزاران سال قبل در معماری خانه های روستایی کرانه جنوبی دریای کاسپین تغییر محسوسی روی نداده بود. اما از اواخر دوره قاجاریه، و با رفت و آمد مردم این منطقه به اروپا خانه ها و بناهای شهرهای منطقه کم رنگ و شکل غربی پیدا کرد. تغییر در سبک و نوع مسکن روستایی بعد از اصلاحات ارضی کم کم رو به تغییر نهاد که این تغییر بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و با تأسیس نهادهایی مانند، جهاد سازندگی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی که با شعار استضعاف زدایی و ایمن و مستحکم سازی مسکن روستایی در برابر پدیده های طبیعی آغاز به کار کرده بودند، به اوج خود رسید. امروزه به ندرت می توان در روستاهای منطقه خانه به سبک و سیاق گذشته با پوشش سقف «لی» یا «کولش» و یا کتاف، کوتی و غیره را یافت.

اولین همایش ملی

افتخارهای نوین در توانمندسازی و توسعه پایدار معماری، عمران، گردشگری، انرژی و محیط زیست شهری و روستایی

۹ مرداد ۱۳۹۳

ارزیابان محیط زیست هگمتانه

معماری مدرن با نوع و سبک معماری خاص خود و استفاده از سنگ بلوک، آجر، سیمان، ایرانیت، حلب، آلومینیوم و غیره به جای مصالح طبیعی و بومی منطقه کاملاً محسوس و آشکار است. این دور شدن از معماری و فرهنگ سنتی گذشته متأسفانه به حدی است که نه تنها آثار معماری بناها از بین رفته بلکه اسامی و اشکال آن نیز برای جوانان این منطقه بیگانه می‌باشد. در این مقاله سعی بر این است که با یادآوری نوع معماری بناهای گذشته حتی الامکان اسامی، اشکال و نحوه استفاده آنها که کاملاً بومی و طبیعی و سازگار با محیط زیست منطقه بوده، احیاء گردد.

کلید واژه: مسکن، فرهنگ بومی، هویت، سکونتگاه، معماری مدرن، گیلان